

D Ó M U R

Héraðsdóms Reykjavíkur 17. desember 2013 í máli nr. E-442/2013:

Hilmar Leifsson

(Vilhjálmur Hans Vilhjálmsson hrl.)

gegn

Reyni Traustasyni

Jóni Trausta Reynissyni og

DV ehf.

(Einar Gautur Steingrímsson hrl.)

I.

Mál þetta var höfðað 11. desember 2012 og dómtekið 25. nóvember 2013 að loknum munnlegum málflutningi.

Stefnandi er Hilmar Leifsson, til heimilis að Andarhvarfi 2, Kópavogi, en stefndu eru Reynir Traustason, til heimilis að Aðaltúni 20, Mosfellsbæ og Jón Trausti Reynisson, til heimilis að Vesturgötu 79, Reykjavík., en til vara á hendur DV ehf., Tryggvagötu 19, Reykjavík.

Stefnandi krefst þess að eftirfarandi ummæli í staflíðum A til G, sem birt voru á vefsvæðinu dv.is, þann 5. ágúst 2012, verði dæmd dauð og ómerk á grundvelli 235. gr. og 2. mgr. 236. gr. almennra hegningarlaga nr. 19/1940, sbr. 1. mgr. 241. gr. sömu laga:

„A. Sagður hátt settur í „stærstu glæpasamtökum heims“ með 19 þúsund á mánuði.

B. Liðsmenn félaga sem íslensk lögregluþyriföld hafa sett á athugunarlista yfir samtök sem stunda skipulagða glæpastarfssemi eru ekki með há laun miðað við álagningarskrá.

C. DV kannaði laun nokkurra einstakling sem opinberlega hafa verið kenndir við eða kenna sig sjálfir við samtök sem sögð eru tengjast skipulagðri glæpastarfssemi.

D. Meðal annars kannaði DV tekjur liðsmanna Hells Angels, Outlaws, liðsmanna stuðningsklúbba þessara félaga auk þekktra ofbeldismanna.

E. Hilmar Þór Leifsson er fyrrverandi meðlimur Hells Angels ...

F ..að faðir sinn væri háttsettur í „stærstu glæpasamtökum heims“ og að lítið mál væri að láta menn á hans vegum vinna barnshafandi konu fórnarlamsins mein.

G. Áskrifendur geta lesið allt um laun nokkra þekktra mann í undirheimum með því að smella á „Meira“.

Til vara er byggt á því að ofangreind ummæli varði við 234. gr., sbr. 2. mgr. 236. gr. almennra hegningarlaga nr. 19/1940 á þeim grundvelli verði ummælin dæmd dauð og ómerk, sbr. 1. mgr. 241. gr. sömu laga.

2. Þess er krafist að stefndu verði dæmdir til refsingar fyrir ofangreindar ærumeiðandi aðdróttanir sem tilgreindar eru í staflíðum A til og með G í kröfulið 1 í stefnu, og birtar voru á vefsvæðinu dv.is, 5. ágúst 2012, en stefndu bera refsiaðbyrgð á ummælunum að lögum sbr. c. lið 1. mgr. 51. gr. laga nr. 38/2011, sbr., 235. gr., sbr. 2. mgr. 236. gr. almennra hegningarlaga nr. 19/1940. Til vara er byggt á því að hin tilvitnuðu ummæli séu ærumeiðandi móðganir og varði við 234. gr. almennra hegningarlaga nr. 19/1940, sbr. 2. mgr. 236. gr. sömu laga.

3. Þess er krafist að stefndu verði dæmdir in solidum til að greiða stefnanda miskabætur að fjárhæð krónur 1.000.000,-, með vöxtum skv. 1. ml. 4. gr. laga nr. 38/2001, frá 5. ágúst 2012 til 5. mars 2013, en með dráttarvöxtum frá þeim degi til greiðsludags, sbr. 1. mgr. 6. gr. sömu laga.

4. Þess er krafist að forsendur og dómsorð verði birt í DV eigi síðar en 7 dögum eftir að dómur gengur í málinu, að viðlögðum dagsektum að fjárhæð krónur 50.000,-, fyrir hvern dag sem líður án þess að birting dómsins fari fram.

5. Þess er krafist að stefndu verði dæmdir til að greiða stefnanda málskostnað samkvæmt síðar framlögðu málskostnaðaryfirliti. Krafist er 25,5% virðisaukaskatts ofan á dæmdan málskostnað, en stefndi er ekki virðisaukaskattskyldur.

6. Sú krafa er gerð að ábyrgð varastefnda DV ehf., kt. 590310-0420, Tryggvagötu 11, Reykjavík, á greiðslu skaðabóta aðalstefndu til stefnanda, verði viðurkennd.“

Stefndu krefjast sýknu af öllum kröfum stefnanda og málskostnaðar að skaðlausu, aðallega skv. 131. gr. laga nr. 91/1991, en til vara samkvæmt 130. gr. Þá er þess krafist að málskostnaður verði ákvarðaður í samræmi við 2. mgr. 27. gr. sömu laga.

Málavextir eru þeir að hinn 5. ágúst 2012, birtist á vefsvæðinu dv.is umfjöllun um stefnanda með fyrirsögninni *Sagður hátt settur í „stærstu glæpasamtökum heims“ með 19 þúsund á mánuði*. Á vefsvæðinu voru einnig eftirfarandi ummæli látin falla, sem einnig er krafist ómerkingar á: *Liðsmenn félaga sem íslensk lögregluþyriföld hafa sett á athugunarlista yfir samtök sem stunda skipulagða glæpastarfsemi eru ekki með há laun miðað við álagningarskrá.[...] DV kannaði laun nokkurra einstakling sem opinberlega hafa verið kenndir við eða kenna sig sjálfir við samtök sem sögð eru tengjast skipulagðri glæpastarfssemi. Meðal annars kannaði DV tekjur liðsmanna Hells Angels, Outlaws, liðsmanna stuðningsklúbba þessara félaga auk þekktra ofbeldismanna. [...] Hilmar Þór Leifsson er fyrrverandi meðlimur Hells Angels ...[...] ..að faðir sinn væri háttsettur í „stærstu glæpasamtökum heims“ og að lítið mál væri að láta menn á hans vegum vinna barnshafandi konu fórnarlamsins mein. [...] Áskrifendur geta lesið allt um laun nokkra þekktra mann í undirheimum með því að smella á „Meira“.*

Kom eftirfarandi umfjöllun fram um stefnanda í greininni: „Á þeim tíma sem Hilmar var meðlimur var Fáfni í formlegu inngönguferli fyrir Vítisengla. Hilmar er sagður hafa hætt í samtökunum vegna áreitisins sem þeim fylgir. Hilmar er samkvæmt ríkisskattstjóra með lág laun, eða aðeins 19.010 krónur á mánuði.“

Fram kom í umfjölluninni eins og áður segir að stefnandi væri fyrrverandi meðlimur Hells Angels eða Fáfni eins og samtökin hafi áður heitið. Á þeim tíma sem stefnandi hefði verið meðlimur hafi Fáfni verið í formlegu inngönguferli inn í samtök Vítisengla. Stefnandi hafi hætt í samtökunum vegna þess áreitis sem þeim hefði fylgt. Þá var í vefritinu að finna eftirfarandi umfjöllun um son stefnanda: „Árið 2010 var Skúli dæmdur í fangelsi fyrir að kýla annan mann „margsinnis með krepptum hnefa í andlitið með þeim afleiðingum að hann hlaut opið beinbrot á nefi, bólgu og mar umhverfis hægra auga og mar við vinstu auga.“ Segir í dómnum að Skúli hafi talið að fórnarlambið væri í tygjum við kærustu sína. Fyrir dómnum kom einnig fram að Skúli hefði hótáð fórnarlambi sínu og meðal annars sagt við hann að faðir sinn væri háttsettur í „stærstu glæpasamtökum heims“ og að lítið mál væri að láta menn á hans vegum vinna barnshafandi konu fórnarlamsins mein.“

Með bréfi, dags. 10. september 2012, var athygli stefndu vakin á því að tilgreind ummæli sem væri að finna í fréttinni væru ærumeiðandi aðdróttanir í skilningi 235. gr. almennra hegningarlaga nr. 19/1940. Var þess farið á leit að upplýst yrði hver bæri ábyrgð á fréttinni að lögum. Ekkert svar barst við bréfinu frá stefndu.

Stefnandi gaf skýrslu fyrir dómi við aðalmeðferð málsins. Tók hann fram að hann hefði verið meðlimur í Fáfni en hefði hætt í þeim samtökum árið 2007, þegar hugmyndir voru uppi um að tengjast Hells Angels. Tók stefnandi fram að hann hefði aldrei verið meðlimur í Hells Angels.

1. Helstu málsástæður og lagarök stefnanda

Stefnandi byggir á því að stefndu hafi vegið með alvarlegum hætti að æru stefnanda með ummælum og umfjöllun um hann á vefsvæðinu dv.is, þann 5. ágúst 2012. Í umfjöllun DV í heild, einstökum ummælum, fyrirsögnum, millifyrirsögnum, framsetningu efnis og myndbirtingu felist ærumeiðandi aðdróttanir í garð stefnanda. Í umfjöllun DV sé því ítrekað haldið fram að stefnandi sé meðlimur í skipulögðum glæpasamtökum og hafi framfleytt sér með háttsemi sem varði við lög, sbr. 175. gr. a almennra hegningarlaga nr. 19/1940.

Umrædd ummæli verði ekki skilin með öðrum hætti en að stefnandi sé eða hafi verið liðsmaður Hells Angels, og að laun hans fyrir störf í undirheimunum nemi 19.000 krónum á mánuði. Í fréttinni sé enn fremur fullyrt að stefnandi sé háttsettur í stærstu glæpasamtökum heims og látið að því liggja að hann víli ekki fyrir sér að senda menn til þess að vinna barnshafandi konum mein.

Ummælin verði ekki skilin á annan veg en að stefnandi sé glæpamaður og félagi í glæpasamtökum og að hann framfleyti sér með glæpum. Með greindum ásökunum sé stefnanda gefin að sök refsiverð háttsemi sem margra ára fangelsi liggja við, sbr. 175. gr. almennra hegningarlaga og samkvæmt 217. eða 218. gr. sömu laga.

Verði ekki fallist á það að með hinum umstefndu ummælum stefnandi ásakaður um háttsemi sem varði við 175. gr. a almennra hegningarlaga nr. 19/1940, sé engu að síður byggt á því að um refsiverðar ærumeiðandi aðdróttanir sé að ræða enda sé stefnandi berum orðum sakaður um að vera glæpamaður og meðlimur í skipulögðum glæpasamtökum sem og að framfleyta sér á glæpum.

Öll hin umstefndu ummæli séu ærumeiðandi aðdróttanir og feli í sér brot gegn 235. gr. og 2. mgr. 236. gr. almennra hegningarlaga nr. 19/1940. Því beri að ómerkja ummælin með vísan til 1. mgr. 241. gr. sömu laga. Ummælin séu ósönn, óviðurkvæmileg, tilhæfulaus og smekklaus og til þess fallin að sverta stefnanda, en stefnandi hafi aldrei verið liðsmaður í Hells Angels eða öðrum glæpasamtökum. Ummælin séu því uppspuni frá rótum. Hagsmunir stefnanda af því að fá ummælin dæmd dauð og ómerk séu því miklir. Verði ekki fallist á að ummælin varði 235. gr. almennra hegningarlaga nr. 19/1940 byggir stefnandi á því til vara, að ummælin varði við 234., sbr. 2. mgr. 236. gr. sömu laga og að á þeim grundvelli verði þau dæmd dauð og ómerk.

Stefnandi krefst þess að stefndu verði dæmdir til refsingar, fyrir ærumeiðandi aðdróttanir í garð stefnanda, sbr. 235. gr. almennra hegningarlaga nr. 19/1940, auk þess sem þau hafi verið birt og borin út opinberlega, sbr. 2. mgr. 236. gr. sömu laga. Til vara byggir stefnandi á því að um ærumeiðandi móðganir hafi verið að ræða í skilningi 234. gr. laga nr. 19/1940, sbr. 2. mgr. 236. gr. sömu laga.

Kröfu um miskabætur byggir stefnandi á 26. gr. skaðabotalaga nr. 50/1993 og kröfu um birtingu dóms á 59. gr. laga nr. 38/2011, um fjölmiðla.

Krafa stefnanda um viðurkenningu á ábyrgð á DV ehf. á greiðslu skaðabóta sem stefndu kann að vera gert að greiða stefnanda er byggð á 2. mgr. 51. gr. laga nr.

38/2011. Ábyrgðin sé lögboðin og taki með hliðsjón af kröfugerð stefnanda í málinu til skaðabóta vegna miska og málskostnaðar.

Kröfu sína um vexti og dráttarvexti byggir stefnandi á IV. kafla laga nr. 38/2001, sbr. 1. málsl. 4. gr., sbr. 8. gr. laganna, þar sem segi að skaðabótakröfur beri vexti frá þeim degi sem hið bótaskylda atvik átti sér stað. Hin umdeilda birting hafi átt sér stað 3. ágúst 2012. Krafa um dráttarvexti er byggð á 1. mgr. 6. gr. laga nr. 38/2001, sbr. 9. gr. sömu laga, en þar komi fram að skaðabótakröfur beri dráttarvexti þegar liðinn er mánuður frá þeim degi þegar kröfuhafi lagði fram upplýsingar til að meta tjón og fjárhæð bóta. Í því tilviki sem hér um ræði sé miðað við kröfubréf stefnanda til stefndu, dags. 19. október 2012, og sé því krafist dráttarvaxta frá 19. nóvember 2012 til greiðsludags.

2. Helstu málsástæður og lagarök stefndu

Stefndu taka fram að ummælin *Sagður háttsettur í stærstu glæpasamtökum heims með 19.000 krónur á mánuði* séu höfð eftir syni stefnanda og að hann verði þess vegna að beina ómerkingarkröfu sinni að honum. Stefndu hafi ekki fullyrt neitt í þeim efnunum.

Ummælin *Liðsmenn félaga sem íslensk lögregluþyrifvöld hafa sett á athugunarlista yfir samtök sem stunda skipulagða glæpastarfsemi eru ekki með há laun miðað við álagningarskrá* séu sönn og ekki meiðandi og því síður utan marka tjáningarfrelsisins.

Ummælin *DV kannaði laun nokkurra einstakling sem opinberlega hafa verið kenndir við eða kenna sig sjálfir við samtök sem sögð eru tengjast skipulagðri glæpastarfsemi* sé ekki hægt að ómerkja þar sem um sögulegar staðreyndir sé að ræða.

Ummælin *Meðal annars kannaði DV tekjur liðsmanna Hells Angels, Outlaws, liðsmanna stuðningsklúbba þessara félaga auk þekktra ofbeldismanna* verði ekki ómerkt enda hafi DV einfaldlega kannað laun þessara aðila.

Ummælin *Hilmar Þór Leifsson er fyrrverandi meðlimur Hells Angels ...* hafi verið slitin úr samhengi, en setning hafi í heild sinni verið svohljóðandi: „Hilmar Þór Leifsson er fyrrverandi meðlimur Hells Angels, eða Fáfni eins og samtökin hétu þá.“ Síðan komi fram að aðeins sé verið að tengja stefnanda við Hells Angels í gegnum Fáfni sem hafi verið í inngönguferli meðan stefnandi hafi verið í félaginu, en síðan hafi hann gengið úr því. Allt sé þetta satt.

Að því er varðar ummælin ... *að faðir hans væri háttsettur í „stærstu glæpasamtökum heims“ og að lítið mál væri að láta menn á hans vegum vinna barnshafandi konu fórnarlamsins mein* taka stefndu fram að ummælin séu tekin úr dómi Héraðsdóms Reykjavíkur.

Að lokum telja stefndu að ummælin *Áskrifendur geta lesið allt um laun nokkra þekktra manna í undirheimum með því að smella á „Meira“* séu sönn og ekki verði séð að hvaða leyti þau beinist sérstaklega að stefnanda.

Stefndu telja að ekkert í umræddri blaðagrein eigi að valda stefnanda miska a.m.k. sé þar ekkert sem gæti leitt til réttar um miskabætur. Þótt réttur til að leita til dómstóla sé stjórnarskrárbundinn megi ekki misnota hann með því að snúa út úr blaðagreinum og krefjast síðan refsingar og miskabóta á grundvelli þess útúrsnúnings.

Með vísan til framangreinds telja stefndu enga ástæðu til þess að fallast á refsikröfur. Þá sé í stefnu ekki minnst á það sem raunverulega standi í greininni og sé refsikrafan því með öllu vanreifuð.

Engin skilyrði séu til að beita 236. gr. almennra hegningarlaga nr. 19/1940, enda skorti öll huglæg skilyrði til þess. Að því er varði 235. gr., sömu laga hafi engu verið dróttað að stefnanda. Allt sem sagt er sé rétt og réttlætlegt. Ekki felist ærumeiðing í skilningi 234. gr. almennra hegningarlaga í neinum þessara ummæla. Í öllum tilvikum beri að fella niður refsingu á grundvelli 239. gr. almennra hegningarlaga, enda hátterni stefnanda með þeim hætti.

Stefndu telja með vísan til framangreinds að ekki séu nein skilyrði til að fallast á kröfu stefnanda um birtingu dóms.

Stefndu byggja á því að fjölmiðlar hafi viðtækum skyldum að gegna og að efni af því tagi sem hér um ræði eigi erindi við almenning. Á slíka umfjöllun verði ekki lagðir fjótrar. Stefnandi hafi ekki sýnt fram á að farið hafi verið út fyrir mörk tjáningarfrælsisins.

Stefndu mótmæla kröfu um málskostnað, svo og vaxtakröfu. Krafa um viðurkenningu á ábyrgð DV sé óskiljanleg því DV hafi ekki verið stefnt í málinu nema til vara. Af þeim sökum sé ekki tilefni til að fjalla um þá kröfu.

IV.

Stefnandi krefst í fyrsta lagi ómerkingar ummæla. Er sú krafa reist á 235. gr. og 2. mgr. 236. gr., sbr. 1. mgr. 241. gr. almennra hegningarlaga, en til vara á 234. gr., sbr. 2. mgr. 236. gr., og 1. mgr. 241. sömu laga. Í öðru lagi krefst stefnandi þess að stefndu verði dæmdir til refsingar. Byggir sú krafa á c-lið 1. mgr. 51. gr. laga nr. 38/2011, sbr., 235. gr., sbr. 2. mgr. 236. gr. almennra hegningarlaga nr. 19/1940, en til vara á því að hin tilvitnuðu ummæli séu ærumeiðandi móðganir og varði við 234. gr. sbr. 2. mgr. 236. gr. sömu laga. Í þriðja krefst stefnandi greiðslu miskabóta. Í fjórða lagi krefst stefnandi þess að forsendur og dómsorð verði birt í DV. Að lokum er krafist viðurkenningar á ábyrgð DV ehf. til greiðslu skaðabóta.

Svo sem að framan greinir birtist þann 5. ágúst 2012, umfjöllun um stefnanda á vefsvæðinu dv.is með fyrirsögninni: *Sagður hátt settur í „stærstu glæpasamtökum heims“ með 19 þúsund á mánuði*. Er krafist ómerkingar á greindum ummælum auk eftirtalinna ummæla sem birtust í umfjölluninni á vefsvæðinu: *Liðsmenn félaga sem íslensk lögregluþyriföld hafa sett á athugunarlista yfir samtök sem stunda skipulagða glæpastarfsemi eru ekki með há laun miðað við álagningarskrá. [...] DV kannaði laun nokkurra einstakling sem*

opinberlega hafa verið kenndir við eða kenna sig sjálfir við samtök sem sögð eru tengjast skipulagðri glæpastarfssemi. Meðal annars kannaði DV tekjur liðsmanna Hells Angels, Outlaws, liðsmanna stuðningsklúbba þessara féлага auk þekktra ofbeldismanna. [...] Hilmar Þór Leifsson er fyrrverandi meðlimur Hells Angels [...] ... að faðir sinn væri háttsettur í „stærstu glæpasamtökum heims“ og að lítið mál væri að láta menn á hans vegum vinna barnshafandi konu fórnarlamsins mein. [...] Áskrifendur geta lesið allt um laun nokkra þekktra mann í undirheimum með því að smella á „Meira.“

Stefnandi telur að með ummælunum hafi verið vegið að æru hans, þar sem því sé haldið fram að hann sé meðlimur í skipulögðum glæpasamtökum og hafi framfleytt sér á háttsemi er fari í bága við 175. gr. a almennra hegningarlaga nr. 19/1940. Byggir stefnandi á því að öll hin umstefndu ummæli séu ærumeiðandi aðdróttanir er feli sér brot gegn 235. og 2. mgr. 236. gr. laga nr. 19/1940 og því beri að ómerkja ummælin með vísan til 1. mgr. 241. gr. sömu laga, en til vara að ummælin varði við 234. gr., sbr. 2. mgr. 236. gr. sömu laga.

Samkvæmt 1. mgr. 73. gr. stjórnarskrárinnar nr. 33/1944 eru allir frjálsir skoðana sinna og sannfæringar. Í 2. mgr. ákvæðisins segir að hver maður eigi rétt á að láta í ljós skoðanir sínar, en að hann verði að ábyrgjast þær fyrir dómi. Ritskoðanir og aðrar tálmanir á tjáningarfrelsi megi þó aldrei í lög leiða. Samkvæmt 3. mgr. ákvæðisins má tjáningarfrelsi aðeins setja skorður með lögum í þágu allsherjarreglu eða öryggis ríkisins, til verndar heilsu eða siðgæði manna vegna réttinda eða mannorðs annarra, enda teljist þær nauðsynlegar og samrýmist lýðræðishefðum. Þá er mælt fyrir um í 1. mgr. 71. gr. stjórnarskrárinnar að allir skuli njóta friðhelgi einkalífs, heimilis og fjölskyldu. Verður því að skýra ákvæði XXV. kafla almennra hegningarlaga nr. 19/1940, sem mælir fyrir um ærumeiðingar og brot gegn friðhelgi einkalífs, með hliðsjón af þessu.

Samkvæmt 234. gr. laga nr. 19/1940 skal hver sá sem meiðir æru annars manns með móðgun í orðum eða athöfnum, og hver, sem ber slíkt út, sæta sektum eða fangelsi allt að einu ári.

Í 235. gr. laga nr. 19/1940 er mælt fyrir um að ef maður dróttar að öðrum manni einhverju því, sem verða myndi virðingu hans til hnekkis, eða ber slíka aðdróttun út, þá varði það sektum eða fangelsi allt að einu ári.

Þá segir í 236. gr. laga nr. 19/1940 að sé ærumeiðandi aðdróttun höfð í frammi eða borin út gegn betri vitund, þá varði það fangelsi allt að tveimur árum og sé aðdróttun birt eða borin út opinberlega, enda þótt sakaráberi hafi ekki haft sennilega ástæðu til að halda hana rétta, þá varði það sektum eða fangelsi allt að tveimur árum.

Samkvæmt 1. mgr. 241. gr. laganna má í meiðyrðamáli dæma óviðurkvæmileg ummæli ómerk, ef sá krefst þess sem misgert var við. Samkvæmt 2. mgr. ákvæðisins má dæma þann sem sekur reynist um ærumeiðandi aðdróttun, til þess að greiða þeim, sem misgert var við, ef hann krefst þess, hæfilega fjárhæð til þess að standast kostnað af birtingu dóms, atriðisorða hans eða forsendna jafnframt eftir því sem ástæða þykir til, í opinberu blaði eða riti, einu eða fleirum.

Við mat á því hvar draga skuli mörkin milli tjáningarfrelsis sem nýtur verndar samkvæmt 73. gr. stjórnskrár, og friðhelgi einkalífs, sem varin er af 71. gr. hennar, skiptir máli hvort það efni sem birt er geti talist þáttur í þjóðfélagslegri umræðu og eigi þannig erindi til almennings. Hafa fjölmiðlar mikilvægu hlutverki að gegna við miðlun upplýsinga og skoðana um þjóðfélagsleg málefni. Á almenningur rétt á að fá upplýsingar sem slík málefni varða og þurfa sérstaklega ríkar ástæður að vera fyrir því að skerðing á frelsi fjölmiðla geti talist nauðsynleg í lýðræðisþjóðfélagi eins og nánar kemur fram í dómum Hæstaréttar Íslands, m.a. dómi frá 15. nóvember 2012 í máli nr. 69/2012. Slíkar skerðingar geti eftir atvikum átt við séu ósönn ummæli birt eða borin út opinberlega gegn betri vitund.

Í skýrslu sem tekin var af stefnanda við aðalmeðferð málsins staðfesti stefnandi að hann hefði verið meðlimur í vélhjolasamtökunum Fáfni til ársins 2007, er hann hafi ákveðið að hætta.

Í skýrslu ríkislögreglustjóra um „Mat ríkislögreglustjóra á skipulagðri glæpastarfsemi og hættu á hryðjuverkum“ sem gefin var út í febrúar 2009, segir í kafla 8 þar sem fjallað er um vélhjólagerði: „Íslenski vélhjólaklúbburinn Fafner MC-Iceland (Fáfni) hefur hlotið viðurkenningu sem „stuðningsklúbbur“ Hells Angels hér á landi. Þar með hefur hópur manna á Íslandi stofnað til formlegra tengsla við alþjóðleg glæpasamtök. Fyrir liggur að félagar í Fafner MC-Iceland stefna að fullri aðild að Hells Angels-samtökunum.“

Samkvæmt framangreindu þykir ljóst að stefnandi var félagsmaður í samtökum sem tengd hafa verið við skipulagða glæpastarfsemi. Af því leiðir að umfjöllun sem birtist á vefsvæðinu dv.is þann 5. ágúst 2007 er sönn að því leyti að stefnandi hafi verið liðsmaður samtaka sem stunda skipulagða glæpastarfsemi. Á hinn bóginn verður ekki talið sannað að stefnandi hafi verið liðsmaður Hells Angels, eins og haldið er fram í umræddri umfjöllun sem birtist á vefsvæðinu dv.is. Eru engin haldbær gögn sem styðja þann máltilbúnað stefndu.

Ummæli þau sem birtust á vefsvæði dv.is verður að meta í heild. Meginatriðið er að í umfjölluninni er sett fram hvöss gagnrýni m.a. á stefnanda með því að tengja hann við félagsskap sem talinn er stunda glæpastarfsemi og þar sem opinberar tekjur einstakra félagsmanna miðað við álagningarskrá ríkisskattstjóra, þar á meðal stefnanda, eru mjög dregnar í efa. Að auki er gefið í skyn að auðvelt sé að fá stefnanda til að vinna tiltekin óhæfuverk.

Í greininni er kveðið fast að orði. Á hinn bóginn var stefnandi félagsmaður í samtökum sem opinberlega hafa verið tengd við skipulagða glæpastarfsemi enda þótt þau samtök hafi ekki borið nafnið Hells Angels, eins og ranglega segir í umfjölluninni, heldur Fáfni. Félagsmenn í þessum samtökum mega búast við því að verða gagnrýndir óvægilega og í samræmi við þá glæpastarfsemi sem þau eru opinberlega og almennt talin standa fyrir.

Dómurinn telur að fyrrgreind ummæli fari ekki út fyrir mörk tjáningarfrelsisins miðað við atvik máls þessa. Ber því að sýkna stefndu af öllum kröfum stefnanda í máli þessu.

Með vísan til 1. og 4. mgr. 130. gr. laga nr. 91/1991, er stefnandi dæmdur til að greiða stefndu 300.000 krónur í málskostnað.

Ragnheiður Snorradóttir héraðsdómari kveður upp þennan dóm.

DÓMSORÐ:

Stefndu, Reynir Traustason, Jón Trausti Reynisson og DV ehf., eru sýknuð af kröfum stefnanda, Hilmars Leifssonar.

Stefnandi greiði stefndu 300.000 krónur í málskostnað.

Ragnheiður Snorradóttir (sign.)